

Hallo daar!

Je leest mijn verhaal! *Thanks*.

Nee, ik ben niet Joke Janssen. Denk niet dat dit verhaal door ene Joke Janssen verzonnen is. Dit is *mijn* verhaal. Die Joke staat dan wel leuk op de kaft, maar alleen omdat ze zo slim was om naar mij te luisteren. Ik heb haar de hele *story* – woord voor woord! – verteld.

Natuurlijk had ik het ook zelf kunnen opschrijven. Makkelijk zat. Maar, zeg nou zelf, hoe saai is dat? Uren en uren typen aan een verhaal waar je het eind al van kent. Ik dacht: laat die Joke het lekker opschrijven als ze tijd te veel heeft. Toch bleef ik haar in de gaten houden. Voor je het weet, fabriceert zo'n *wannabe* schrijver van die literaturige zinnen, of gebruikt ze middeleeuwse woorden.

Dit is en blijft *mijn* boek. Oké, oké, het is nu ook een klein beetje van jou.

Niks van wat je gaat lezen, is verzonnen. Dit is geen opgepoetst socialmediapraatje. Nee, dit is de harde werkelijkheid. *Mijn* werkelijkheid. Een ware autobiografie.

Meestal gaan autobiografieën over beroemde of speciale mensen. Deze niet. Beroemd of bijzonder speciaal ben ik niet. Ik kan hard rennen, maar niet harder dan een jachtluipaard. Ik ben niet onhandig, maar ik heb geen record luciferdoosjes stapelen. Ik ben een gewone jongen, die nog nooit een record verbroken heeft of iets heldhaftigs gedaan heeft, zoals een peuter uit de sloot redden. Mijn familie is ook niet apart of zo, iedereen is doodnormaal.

Waarom dan een boek over mijn leven en niet over jouw leven? Specialer dan jij ben ik tenslotte niet. Nou, door wat ik heb meegemaakt, en jij – hopelijk – niet.

Volgens mijn ouders ‘hang je de vuile was niet buiten’. Jarenlang deed ik alsof ik een doorsnee puber was. Niet alleen voor mijn ouders, vooral voor mezelf. Ik schaamde me en wilde niet dat klasgenoten en zo me zielig gingen vinden. Of erger: gingen pesten.

Maar plotseling was ik al dat geheimzinnige gedoe spuugzat. Ik stond op knappen. *Moest* vertellen over onze armoe-dige ellende, mijn stress en woede en zelfs over mijn criminele ‘carrière’. Geen dingen achterhouden. Eindelijk eerlijk zijn.

Ben ik niet bang voor de reacties van anderen? Tuurlijk wel. Maar ik ben er klaar voor. Kom maar op!

Liam

Right ... Eerst iets over mezelf vertellen dan maar. Dat ik een jongen ben, weet je ondertussen allang. Mijn naam? Best handig om te weten. Anders ga je me straks 'die jongen' noemen, terwijl ik Liam heet: Liam Aldersen.

Ruim 16 jaar geleden werd ik geboren in het huis waar ik – gelukkig – nog steeds woon. Het is niet superoud. Mijn ouders waren de eerste bewoners. Zij hebben het zo'n twintig jaar geleden gekocht. Vóór mijn geboorte in ieder geval.

Ons huis staat in een rustige straat met 24 exact dezelfde woningen. Ik vind ons huis helemaal goed, ook al is-ie niet erg indrukwekkend. In alle Nederlandse steden zie je dezelfde soort huizen: schuin dak, garage ernaast, drie slaapkamers boven, zolder, tuintje voor, tuintje achter.

Stel, iemand blinddoekt je, zet je in een auto en rijdt je naar ons huis. Pas als je voor ons huis staat, mag je blinddoek af. Je weet niet waar je bent. Zeker weten! Ben je terechtgekomen in Maastricht, Leeuwarden of toch op Urk? Aan ons huis kun je niet zien dat je in Culemborg beland bent. Natuurlijk zul je ook niet snel aan Culemborg denken. Het is niet bepaald een wereldstad.

Wij wonen in Culemborg, omdat mijn moeder ervandaan komt en nergens anders wil wonen. Zij zegt altijd: 'Ik ben hier geboren en ik zal hier ook sterven.' Typisch mijn moeder! Je zult niet snel mensen tegenkomen die minder flexibel zijn dan zij. Ze is zo iemand die alles volgens de regel-tjes doet. Iemand die je precies weet te vertellen hoe iets hoort of moet. Het zal je waarschijnlijk niet verbazen als ik

vertel dat ze boekhouder is. Ze heeft zelfs een eigen boekhoudkantoor. Als 'kleine zelfstandige' zet mijn moeder allemaal cijfertjes onder elkaar en stuurt de eindcijfers door naar de belastingdienst. Dolle pret! *Not!*

Raar maar waar: mijn moeder vindt haar werk te gek. Vooral het bedenken van slimme trucjes om haar klanten minder belasting te laten betalen, vindt ze fantastisch. Als ze een nieuw trucje uitvindt, is ze dagenlang hieperdepiep. Telkens probeert ze ons die trucjes uit te leggen, maar halverwege zo'n uitleg vallen wij in slaap. *Boring*. Snap persoonlijk niet wat er leuk aan is. Maar waarom zou ik daarover dooremmeren? Als zij het leuk vindt ...

Nu beschrijf ik mijn moeder misschien wat negatief. Ze heeft ook goede kanten. Soms. Het is makkelijker om mijn vader aardig te vinden. Een (te) dikke goedgezak, die iedereen wil helpen en gelooft dat de rest van de wereld even lief en eerlijk is als hij. Maar ja, zo iets heeft ook mindere kanten ... Ach, het zijn mijn ouders, en ik ben niet van plan om met je te ruilen. Mijn zusje mag je af en toe wel hebben. Anouk is 11 (bijna 12) en denkt altijd alles beter te weten. Jaja, ik weet het: je moet aardig zijn voor kleine zusjes. Maar de hele mensheid doet al aardiger tegen mijn zusje dan tegen mij. Iemand moet haar duidelijk maken hoe irritant ze is. Toch?

Woef is ons vijfde – harige – gezinslid. Niet de slimste hond ter wereld, wel de enthousiastste.

En ook opa en oma Blom – ouders van mijn moeder – zijn supervaak bij ons thuis te vinden. Zij wonen twee straten verderop. Megadichtbij dus. Ik kan erheen wanneer ik wil. Mijn andere opa en oma wonen in Zuid-Limburg. Daar loop je iets langer over dan vijf minuutjes ... Om ze te zien, rijden

we af en toe naar het zuiden. Sinds onze geldproblemen – komt later, komt later – bijna nooit meer. Te duur.

In ons huis is de zolder mijn terrein. Een verjaardagscadeautje voor mijn elfde verjaardag. Ik wilde zo afgrijse-lijk graag op zolder slapen, dat ik het voor mijn verjaardag vroeg én kreeg.

Vóór mijn elfde verjaardag had mijn moeder haar boekhoudkantoortje op zolder. Met kantoor en al is zij naar mijn oude slaapkamer op de eerste verdieping verhuisd.

Deze interne verhuizing was een heel gedoe. Vooral het schilderen van de zolder. De muren waren eerst roze. Je zult begrijpen dat deze – uiteraard! – overgeschilderd moesten worden. Ik wilde zwart. Mijn moeder vond zwart te donker en wilde wit. Uiteindelijk heeft mijn vader de hele zolder grijs geschilderd. Zwart met wit dus.

Vanuit mijn slaapkamerraam kan ik de hele buurt zien. Ook Maaïke, mijn achterbuurmeisje ... Euh, niks gezegd ... Vergeet het! Mijn sneue liefdesleven zal niemand boeien. Dit verhaal bevat voldoende rampen.

Ander onderwerp ... Kan ik nog iets over mezelf vertellen? School? Over rampen gesproken ...

Naar school moet ik mezelf slepen. Het gaat ook niet uitzonderlijk geweldig. Dit schooljaar – voor de zoveelste keer – net niet blijven zitten. Ligt niet aan mij. Komt door onze problemen.

Na de zomervakantie zit ik in 5 havo. Eindelijk mijn laatste schooljaar. Als ik slaag ...

Mijn moeder denkt dat ik lui ben. Hoezo lui? Onzin! Alsof mijn slechte cijfers aan mijn zogenaamde luiheid liggen ... Ik moet altijd meteen – onmiddellijk! – uit school thuis komen om huiswerk te maken. 'Niet rondhangen, Liam!' 's Avonds checkt mijn moeder of ik mijn huiswerk gedaan

heb. Hartverwarmend, dat vertrouwen van mijn moeder in mij ...

Wat verder? Hobby's? Zeker vier keer per week ga ik buiten lopen. Rennen, sprinten, springen om mijn kop leeg te maken. Anders blijf ik maar sukkelig piekeren, over geld en over mijn afwezige vader. Na het rennen ben ik moe en kan ik slapen. Zoals vroeger na de voetbaltrainingen. Maar daar moest ik mee stoppen. Mijn ouders konden de contributie niet langer betalen. O, heb ik het weer over onze geldproblemen ... Dadelijk kun je het niet meer volgen. Ik zal mijn verhaal stap voor stap proberen te vertellen.

Terug naar mijn hobby's. Raar misschien, maar ik vind het leuk om hout te bewerken. Snijden in een stuk hout. Dan maak ik bijvoorbeeld een houten lepel of een beeldje.

Rennen en houtsnijden doe ik alleen, maar eigenlijk ben ik niet graag alleen. Liever doe ik iets samen met mijn familie. Of trap ik een balletje met jongens uit de buurt. Of hang ik wat met ze rond. Dat hangen vind ik ook niet vervelend bij klasgenoten of anderen thuis. Meestal gamen of eten we dan. Mijn twee grootste hobby's 😊

Genoeg over mezelf verteld? Als ik wat vergeten ben, hoor je het later wel. Ik wil starten met mijn verhaal.

De ellende begon een paar jaar geleden. Toen ik als dertienjarige in 2 havo zat. Daarvoor was mijn leven normaler dan normaal. Nooit gedacht dat alles zomaar ineens – pats boem – overhoop gehaald kon worden ...

Laatste normale zomervakantie

W aarschijnlijk is het handig om eerst iets te vertellen over mijn vroegere – normale – leven. Dan vat je beter hoe extreem alles veranderde toen die emmer vol rampen over ons uitgestort werd.

Vroeger was mijn leven normaal, niet perfect. Volgens mij is niemands leven perfect. Vóór de rampen had ik bijvoorbeeld weleens ruzie (meestal met mijn moeder) of was ik weleens ziek. Dingen die op het moment zelf *shit* zijn, maar die je twee weken later straal vergeten bent.

In die laatste normale periode – de zomervakantie voordat ik aan 2 havo begon – gingen we op vakantie naar de Côte d’Azur. Met de auto reden we naar Zuid-Frankrijk. Ouders voorin, kinderen en Woef achterin en de caravan achter de auto. Het was een hele leuke zomervakantie. Gewoon relaxed met z’n vijfjes, zonder gehaast of gestress over school of werk. Lekker plonzen in het campingzwembad, voetballen of dingen in de omgeving bekijken. Ik had toen – serieus! – niet kunnen bedenken dat het onze laatste kampeervakantie zou zijn. We gingen namelijk altijd in de meivakantie én in de zomervakantie met de caravan weg. Het was geen discussie óf we op vakantie gingen, maar waarheen we gingen.

Na drie weken Frankrijk kwamen we megabruin thuis. Ik had – logisch – langer willen wegblijven. Kon niet, mijn vader moest weer naar zijn werk. Hij werkte bij een groot architectenbureau in Utrecht. Na zijn mts-opleiding is hij daar gaan werken als technisch tekenaar.

Mijn pa verwachtte een geldbonus van zijn baas. Een beloning voor 'twintig trouwe dienstjaren'. Mijn moeder wist precies wat we van dat geld zouden gaan kopen: een nieuwe bank. Die hadden we hard nodig. (Nog steeds trouwens.) Mijn veel te dikke tante Aafke had de bank volledig de vernieling in geholpen tijdens een verjaardag. Mijn moeders zus deed – dronken – iets te enthousiast een galopperend paard na. (De grote vraag is hier: waarom?) Voor onze arme, oude bank was Aafkes actie de genadeslag. Hij zakte in één klap door. Tante Aafke merkte het niet eens! Straalbezoepen. Ze weet nog altijd niet dat zij onze bank verwoest heeft. Van mijn moeder mogen we het haar niet vertellen. Zij wil 'Aafke niet onzeker maken over haar uiterlijk'. Alsof Aafke zelf niet doorheeft dat ze veel te dik is ...

Whatever, mijn pa was dus technisch tekenaar. Zal proberen uit te leggen wat hij als technisch tekenaar deed. Vijf dagen per week zat hij in een gigantisch glazen kantoor. Achter een groot computerscherm werkte hij de plannen uit van een van de architecten. Zo'n architect kwam dan bij hem met een vaag kladje voor een nieuw gebouw. Mijn vader moest dat vage kladje uitwerken tot een fatsoenlijk gebouw. Met een goede fundering, ramen, deuren en alle andere dingen die een gebouw nodig heeft. Was mijn pa eindelijk klaar, veranderde de architect 'het ontwerp'. Wilde hij de ramen bijvoorbeeld ineens op een heel andere plek hebben. En raad eens wie – na werktijd – die ramen op een andere plek mocht zetten? Juist, mijn pa. Op deze dagen kwam hij superlaat en pisinjdig thuis. 'De enige goeie architecten zijn dooie architecten!' riep hij dan. Waarna hij – stil – een biertje pakte.

Mijn moeder begon dan meestal over zijn overuren. Zij vond dat, als mijn vader meer uren werkte, hij ook meer

geld of extra vakantiedagen moest krijgen. Helemaal me eens. Hij werkte tenslotte in zijn eigen – onze! – vrije tijd. Op mijn vaders werk deden ze daar alleen niet aan. Iemand die ‘hart voor de zaak’ had, zeurde niet. En zeker niet over ‘onbenullige zaken als geld of vrije tijd’.

Mijn vader heeft altijd – braaf – gedaan wat ze vroegen en nooit ergens over gezeurd. Slap? Ik weet het niet. Vreselijk vriendelijk was zijn baas niet. Na een lange avond overwerken, stapte een collega eens naar de baas om te klagen over zijn overuren. Deze technisch tekenaar kreeg het volgende ‘subtiele’ antwoord: ‘Als het je niet aanstaat, rot je maar op!’ En wie werd er een tijdje later ontslagen? Inderdaad – die klager. Oneerlijk? Zeker. Toch was ik stiekem blij dat mijn brave vader er niet uitvloog.

Terwijl mijn pa naar zijn ‘gezellige’ werk ging, hadden mijn moeder, Anouk en ik nog drie weken vakantie. Alle schoolvakanties gaf mijn moeder zichzelf vrij. Mijn zusje en ik hadden nooit last van haar geliefde boekhoudwerk. Mijn moeder veranderde pas in een boekhouder als wij op school zaten, onszelf bezighielden of in bed lagen.

Mijn ma verdiende geld door te doen wat ze graag wilde. En wij hadden een moeder die tijd voor ons en het huishouden had. Perfect geregeld.

Zonder reclame voor zichzelf te maken, had mijn moeder altijd werk zat. Bekenden verwezen nieuwe klanten door naar mijn moeder. Het was geen enkel probleem als er eens een klant wegging, want er kwam wel weer een nieuwe voor in de plaats.

Net voor de zomervakantie waren er in één week drie klanten bij haar weggegaan. Mijn moeder maakte zich daar niet druk om. Dat gat zou snel opgevuld worden met de bonnetjes van nieuwe klanten.

Vaak denk ik terug aan die zomer. Een zomer zonder zorgen. Mijn moeder was de hele tijd vrolijk. Herstel: *bijna* de hele tijd. In de Efteling niet ... Hahaha. Daar was ze *absoluut* niet vrolijk. Zelfs het treintje vond ze doodeng. Dat miezerbaantje! Hahaha. Ze krijste van angst. Serieus! Mijn ieniemieniezusje – net 9 jaar – viel halverwege de rit in slaap! Hahaha ...

Oké, mijn moeder was *bijna* de hele vakantie vrolijk. Mijn vader ook. Meestal was hij 's avonds op tijd thuis om met ons te voetballen, te badmintonnen of iets anders leuks te doen.

Zelfs Anouk was die zomer minder irritant. Haar betweterigheid leek ook wel vakantie te hebben.

Met mijn vriend Marco heb ik die zomervakantie superveel lol gehad. Bij hem op het erf konden we zowat alles doen wat we wilden. Omdat ze meer ruimte hadden en omdat Marco's ouders een stuk minder moeilijk deden dan mijn ouders (mijn moeder dus). Zijn ouders vonden haast alles goed. Zij waren niet overdreven bang voor botbreuken of moddervlekken op onze kleren. Marco en ik sprongen over sloten, schoten met de luchtbuks op blikjes en – onze favoriet – crosten met de quad door de modder. Kicken! Dat ik op een quad reed, mochten mijn ouders absoluut niet weten. Mijn moeder zou gelijk de politie gebeld hebben. Een kind van 13 op een quad! Ongehoord!

Als ik modderig van Marco thuiskwam, dan schudde mijn moeder haar hoofd, zuchtte diep en mopperde: 'Jongens – het blijven smeerpoetsen!' En dan moest ze mijn kleren 'onmiddellijk in een sopje zetten', anders kreeg ze 'de vlekken er nooit uit'. Zodra mijn kleren in het sopje zaten, kwam de vraag wat ik 'in vredesnaam in de modder uitgespookt' had? Voor ze de 'moddervraag' kon stellen, pro-

beerde ik naar mijn zolder te vluchten. Hoefde ik niet te liegen.

Marco en ik besloten dat het nieuwe schooljaar spectaculair zou worden. En ook dat we al die 'superinteressante' toetsen zouden overleven. Marco was daar iets minder zeker van dan ik. Hij heeft namelijk ADHD, en dan kun je je niet zo goed concentreren. De brugklas had hij maar amper overleefd. Ik beloofde hem te helpen. Niet alleen voor hem, ook voor mezelf. Vanaf groep 1 van de basisschool waren Marco en ik beste vrienden. We hadden altijd bij elkaar in de klas gezeten. Een paar achterlijke toetsen zouden daar geen eind aan maken!